

Motion till riksdagen 2016/17:3687

av **Andreas Norlén m.fl. (M, C, KD)**

med anledning av prop. 2016/17:136 Vissa frågor om kommersiell radio

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur regleringen av tilldelning, innehav, överlåtelse och återkallelse av tillstånd att sända analog, kommersiell radio kan kompletteras med regler om prövning av frågor som rör rikets säkerhet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I proposition 2016/17:136 föreslår regeringen vissa förändringar av regelverket för analog, kommersiell radio med anledning av att samtliga tillstånd att sända analog, kommersiell radio löper ut den 31 juli 2018.

Förändringarna avser bl.a. reglerna om innehav, överlåtelse och återkallelse av tillstånd och syftar, enligt regeringen, till att åstadkomma ökad konkurrens och mångfald på den kommersiella radiomarknaden. När Myndigheten för press, radio och tv ska pröva ärenden om innehav, överlåtelse och återkallelse av tillstånd ska myndigheten främst bedöma hur beslutet i ärendet kommer att påverka konkurrensen i sändningsområdet. Sedan den kommersiella radion infördes 1993 har just frågor om konkurrens och mångfald stått i centrum för diskussionen.

Vi vill med denna motion tillföra ytterligare en dimension, som vi menar behöver beaktas när analog, kommersiell radio diskuteras: rikets säkerhet.

Vi lever i en tid då säkerhetshotet mot Sverige har ökat. Särskilt Rysslands agerande har påtagligt påverkat säkerhetsläget i hela Europa och på andra platser i världen.

Modern krigföring äger inte enbart rum på slagfältet. Långt innan det första skottet avlossas kan cyberattacker, propagandakrigföring och andra liknande åtgärder ha inneburit att en part tillskansat sig ett starkt utgångsläge när en öppen, väpnad konflikt väl inleds. Den ryska krigföringen gentemot Ukraina är ett aktuellt och tydligt exempel

på detta. Genom propaganda riktad till den rysktalande delen av den ukrainska befolkningen har Ryssland försökt destabilisera Ukraina och undergräva den ukrainska regeringens legitimitet i förhållande till delar av dess egen befolkning. Detta har också varit tämligen framgångsrikt och bidragit till Ukrainas svårigheter att värja sig mot den ryska aggressionen.

Påverkansoperationer har dock även riktats mot västländer i syfte att påverka den allmänna opinionen i en viss sakfråga eller inför ett val. De ryska försöken att påverka det amerikanska presidentvalet förra året är det mest uppmärksammade exemplet, men det framgår, t.ex. av Säkerhetspolisens senaste årsrapport, att främmande stater, bl.a. Ryssland, bedriver påverkansoperationer även gentemot Sverige.

Påverkansoperationer kan utformas på många olika sätt. Vi menar att man inte kan utesluta att främmande makt i en framtid skulle kunna visa intresse för att få kontroll över ett eller flera tillstånd att sända analog, kommersiell radio, för att på det sättet få en inhemsk plattform att föra ut sitt budskap från. För dagen framstår en sådan utveckling möjligen som mindre sannolik, eftersom radiotillstånden i dag innehas av välkända medieföretag. Är det något vi har lärt oss av de senaste årens utveckling så är det dock att det osannolika helt plötsligt kan vara sant. Därför måste vi vara förberedda även på att möta hot som för dagen framstår som mindre sannolika.

Mot bakgrund av detta anser vi att regeringen bör utreda hur regleringen av tilldelning, innehav, överlåtelse och återkallelse av tillstånd att sända analog, kommersiell radio kan kompletteras på så sätt att Myndigheten för press, radio och tv får uppgiften att bedöma inte enbart påverkan på konkurrensen på radiomarknaden, utan också om rikets säkerhet påverkas negativt genom att det aktuella sändningstillståndet används eller riskerar att användas i påverkansoperationer av nämnt slag. Myndigheten bör pröva om ett företag, som innehar eller vill inneha ett tillstånd att sända analog, kommersiell radio kan bedömas ha sådana kopplingar till främmande makt att vederbörande inte bör bli eller förbli tillståndshavare. Det kan handla om att företaget ägs eller kontrolleras av ett utländskt företag, som ingår i t.ex. den krets av företag som i praktiken är verktyg för att genomföra den ryska regeringens politik. Det kan handla om att företagets ledande företrädare har uppmärksamats av svensk underrättelsetjänst för kontakter med underrättelseagenter från främmande makt. Det kan handla om att företaget och dess företrädare på goda grunder framstår som bulvaner för främmande makt.

Vid bedömningar av detta slag måste Myndigheten för press, radio och tv självklart samråda med Säkerhetspolisen, Militära underrättelse- och säkerhetstjänsten och andra relevanta aktörer, på motsvarande sätt som myndigheten ska samråda med PTS och Konkurrensverket vid tillämpningen av dagens regelverk.

Begränsningar i rätten att tilldelas eller inneha sändningstillstånd innebär en viss inskränkning av yttrandefriheten och handlar det om att återkalla sändningstillstånd kan även andra rättighetsskyddsfrågor resas, mot bakgrund av att sändningstillstånd har ett ekonomiskt värde som kan vara betydande. Därför behöver regler som ger möjlighet att väga in skyddet för rikets säkerhet i myndighetens bedömningar utformas på ett noggrant och väl avvägt sätt.

Regeringen skriver i propositionen (s. 36) att det kan finnas anledning att i annat sammanhang återkomma till säkerhetsfrågor på radioområdet, men utan att närmare precisera vad regeringen menar med begreppet säkerhetsfrågor. Vi anser att detta är en prioriterad fråga och uppmanar regeringen att påbörja en utredning om hur regleringen av tilldelning, innehav, överlåtelse och återkallelse av tillstånd att sända analog,

kommersiell radio kan kompletteras med regler om prövning av frågor som rör rikets säkerhet.

Andreas Norlén (M)

Per-Ingvar Johansson (C)

Tuве Skånberg (KD)